

ОПЕРАТИВНА ІНФОРМАЦІЯ (за інтернет-ресурсами)

13.10.2026

Зміст:

(Натисніть на заголовок для переходу на текст)

Загальні питання

[Уламки дрона пошкодили в Івано-Франківську пам'ятник борцям за волю. – Дар'я Лобанок](#)

Інформаційний суверенітет та інформаційна безпека України

[Ютуб заблокував в Україні або видалив ще 39 російських пропагандистських каналів. – Діана Горон](#)

Мовні питання

[Мемний потенціал зашкалює. Даша Астаф'єва й Артур Пройдаков читатимуть Радіодиктант на текст Артура Дроня. – Дмитро Дідора](#)

[«Вчителька моя» і колективне ридання: як українці реагують на автора та читців Радіодиктанту-2026. – Влада Колодій](#)

Регіональна культурна політика. Ініціативи громад

[В Ірпені відкрили сквер із оригінальним графіті Бенксі, створеним на зруйнованому будинку. – Дарина Рубан](#)

Музика

[Три дні, три події: у Львові відбудеться фестиваль до 55-річчя «Дударика». – Ольга Максим'як](#)

[Луцьк об'єднав українські хори на Другому хоровому соборі](#)

[Чим живе клавесинна музика в Україні? Про освіту, інструменти, концерти і релізи. Перша частина. – Дарія Гнатів](#)

[Уродженець Ковеля DOVI скасував європейський тур через брак проданих квитків. – Олена Клинова](#)

Візуальні мистецтва

[Хто робить слонів з мух? Наїв, примітивізм, артбрют на виставці «НАШІ» у Львові. – Анна Лодигіна](#)

[«Я І КАМІНЬ» – Сергій Радкевич, Вікторія Бурлака](#)

[Скульптура «Зажата» Володимира Семківа повернулась на вулицю Курбаса. – Катерина Сліпченко](#)

[«Небо буде вільним»: у Миколаєві військові та цивільні створюють новий](#)

[мурал. – Юлія Вінник](#)

Кіномистецтво. Кінопрокат

[У Львові покажуть титуловані іспанські фільми. – Катерина Сліпченко](#)

[«Дні нашого життя»: вийшов тизер дебютного повнометражного фільму Владлена Одуденка](#)

[Шість акторок театру Курбаса за одним столом: в Україні готують фільм «Як стихне буря»](#)

[Держкіно проситиме уряд компенсувати кінотеатрам операційні витрати та скасовані сеанси. – Дар'я Лобанок](#)

Культура та мистецтво для людей з інвалідністю

[Ветерани та діти з інвалідністю створюють «Переможні казки» на основі історій війни](#)

Просвітництво

[Єдиний оригінал – у Гарварді: київські школи отримають копії «Букваря» XVI століття. – Анна Рибальська](#)

Література. Книговидання

[Стартував конкурс на здобуття премії Drahomán Prize за 2026 рік. – Валерія Буняк](#)

[Без Толстого й самовара – як сьогодні перекладачі працюють зі згадками про росію у книжках. – Аріна Кравченко](#)

Музейна справа

[Анна Крюгер-Прахова: чому варто побачити виставку художниці, чие ім'я повертають із забуття](#)

[У Львові відкрили виставку про українську звукову культуру. – Наталка Горішня](#)

Охорона культурної спадщини

[«Це важливо для захисту»: уряд ухвалив нові правила використання культурних пам'яток та їхніх територій. – Анастасія Курінська](#)

[Історію збережуть у 3D: до Чернігова першою вирушила унікальна мобільна лабораторія. – Дарина Рубан](#)

Культура національних меншин

[Президент підписав закон про освіту мовами нацменшин. – Валерія Буняк](#)

Міжнародне співробітництво

[Головний собор XIII століття на Майорці отримав україномовний аудіогід. –](#)

Микита Кишиневський

На окупованій Херсонщині росіяни друкують на квитанціях викрадені картини з художнього музею. – Дар'я Лобанок

Загальні питання

Уламки дрона пошкодили в Івано-Франківську пам'ятник борцям за волю. – Дар'я Лобанок

Під час російської атаки на Івано-Франківськ 11 жовтня уламки реактивного дрону пошкодили пам'ятник борцям за волю. Докладніше:

<https://life.pravda.com.ua/culture/u-ivano-frankivsku-ulamki-drona-poshkodili-pam-yatnik-318301/>

Інформаційний суверенітет та інформаційна безпека України

Ютуб заблокував в Україні або видалив ще 39 російських пропагандистських каналів. – Діана Горон

Серед них – канали російських артистів, які підтримують війну проти України та режим путіна, а також канали мультсеріалу «Маша та ведмідь» різними мовами. Зокрема, обмежили доступ або видалили канали Олега Газманова, Миколи Баскова, Лоліти, Діми Білана, Басти, Михайла Боярського, Шамана, Дениса Майданова та ін. Докладніше:

<https://detector.media/infospace/article/253209/2026-10-13-yutub-zablokuvav-v-ukraini-abo-vydalyv-shche-39-rosiyskykh-propagandystskykh-kanaliv/>

Мовні питання

Мемний потенціал зашкалює. Даша Астаф'єва й Артур Пройдаков читатимуть Радіодиктант на текст Артура Дроня. – Дмитро Дідора

Суспільне оголосило одразу трьох учасників Радіодиктанту національної єдності: текст напише письменник і ветеран А. Дронь, а читатимуть його вчитель української мови А. Пройдаков і модель та волонтерка Д. Астаф'єва. Докладніше:

<https://antonina.detector.media/withoutsection/post/225866/2026-10-12-memnyy-potentsial-zashkalyuie-dasha-astafieva-y-artur-proydaikov-chytatymut-radiodyktant-na-tekst-artura-dronya/>

«Вчителька моя» і колективне ридання: як українці реагують на автора та читців Радіодиктанту-2026. – Влада Колодій

Докладніше:

<https://suspilne.media/culture/1425509-vcitelka-moa-ta-kolektivne-ridanna-ak-ukrainci-reaguut-na-avtora-ta-citciv-radiodiktantu-2026/>

Регіональна культурна політика. Ініціативи громад

В Ірпені відкрили сквер із оригінальним графіті Бенксі, створеним на зруйнованому будинку. – Дарина Рубан

В Ірпені до Дня міста відкрито сквер сучасного мистецтва Banksy. Його головною окрасою стала робота всесвітньо відомого британського художника Бенксі «Гімнастка зі стрічкою», яку він намалював на стіні пошкодженого росіянами будинку у 2022 році. Будівля, на якій з'явилася «Гімнастка зі стрічкою», не підлягала відновленню. Однак саму роботу вдалося зберегти, і

тепер вона стала частиною нового скверу, доступного для відвідувачів. Докладніше:

<https://shotam.info/v-irpeni-vidkryly-skver-iz-oryhinalnym-hrafiti-benksi-stvorenym-na-zruynovanomu-budynku/>

Музика

Три дні, три події: у Львові відбудеться фестиваль до 55-річчя «Дударика». – Ольга Максим'як

16–18 жовтня у Львові відбудеться ювілейний фестиваль «ДУДАРИК-55. Три дні, три події». Львівська національна академічна чоловіча хорова капела «Дударик» відзначатиме 55 років від часу заснування. Фестиваль збере нинішніх учасників капели, випускників різних років, педагогів, родини, друзів та запрошені колективи з України й Латвії. Протягом трьох днів «Дударик» звучатиме в різних форматах і просторах Львова. Програму відкриє вечір авторської музики та поезії на LEM Station, продовжить ювілейний гала-концерт у Львівській національній філармонії, а завершить спільна родинна літургія поколінь у храмі Святого Лазаря. Докладніше:

<https://zaxid.net/tri-dni-tri-podiyi-u-lvovi-vidbudetsya-festival-do-55-rich-hya-dudarika-n1647745>

Луцьк об'єднав українські хори на Другому хоровому соборі

У кафедральному соборі Святої Трійці відбувся Другий Луцький хоровий собор. Мистецька подія об'єднала українські хорові колективи та поціновувачів духовної музики. Цьогорічний захід присвятили 275-річчю від дня народження композитора Д. Бортнянського. Мистецький проєкт уперше провели в Луцьку торік. Автор ідеї – керівник архієрейського хору «Оранта», хоровий диригент В. Мойсіюк. У заході взяли участь жіноча хорова капела «Gloria» Луцького педагогічного інституту (диригентка – О. Кобук), чоловічий хор «Аксіос» (диригент – О. Марач), церковний камерний хор «Credo» (диригентка – К. Токало) та архієрейський хор «Оранта» (диригент – В. Мойсіюк). Особливим гостем цьогорічного собору став камерний хор «Київ» – один із провідних українських хорових колективів під керівництвом відомого диригента М. Гобдича. Спеціальною гостею заходу була мистецтвознавиця Т. Новицька, яка розповіла про хорову музику в історичному й культурному контексті – від українських музичних традицій до їхнього сучасного звучання. Під час заходу збирали кошти для благодійного фонду «Ангар». Докладніше:

<https://kultura.rayon.in.ua/news/1108240-luck-objednav-ukrayinski-xori-na-drugomu-xorovomu-sobori>

Чим живе клавесинна музика в Україні? Про освіту, інструменти, концерти і релізи. Перша частина. – Дарія Гнатів

Початок великої серії текстів про те, чим нині живе українське клавесинне мистецтво в Україні й за кордоном. Матеріал підготовлено на основі розмов з 14 клавесиністками й клавесиністами. Докладніше:

<https://theclaquers.com/posts/17498>

Уродженець Ковеля DOVI скасував європейський тур через брак проданих квитків. – Олена Клинова

Тур співака мав тривати з 14 жовтня по 29 листопада. Було заплановано понад 30 виступів. Докладніше:

<https://kowel.rayon.in.ua/news/1108262-urodenec-kovelja-dovi-skasuvav-jevropeiskii-tur-cerez-brak-prodanix-kvitki>

Візуальні мистецтва

Хто робить слонів з мух? Наїв, примітивізм, артбрют на виставці «НАШІ» у Львові. – Анна Лодигіна

Львівський артцентр Zenyk Art Gallery звернувся до українського наївного мистецтва, примітивізму та артбрют. Нова виставка «НАШІ» об'єднала 207 творів 27 українських митців і майстрів – від гуцульської Криворівні до Слобожанщини. Докладніше у репортажі:

<https://life.pravda.com.ua/culture/vistavka-nashi-u-lvovi-yak-najivne-mistectvo-ob-yednuye-pokolinnya-318300/>

«Я І КАМІНЬ» – Сергій Радкевич, Вікторія Бурлака

До 31 жовтня львівська галерея «Strilciv5» представлятиме «Я І КАМІНЬ» – виставку творчості С. Радкевича, в якій камінь постає не просто матеріалом, а окремим співрозмовником людини. Докладніше:

<https://mitec.ua/ya-i-kamin-serhiy-radkevych-viktoriya-burlaka>

Скульптура «Зажата» Володимира Семківа повернулась на вулицю Курбаса. – Катерина Сліпченко

Навпроти входу до театру імені Леся Курбаса, як і торік, у межах Львівського тижня скульптури, що триває у місті, встановлено скульптуру «Зажата» В. Семківа. Роботу було спершу створено з дерева і представлено на виставці «Нова львівська скульптура», яка у 2022 році започаткувала фестиваль Львівський тиждень скульптури. Нову версію скульптури виконано з чавуну. Докладніше:

https://zaxid.net/sulptura_zazhata_volodimira_semkiva_povernulas_na_vulits_yu_kurbasa_n1647689

«Небо буде вільним»: у Миколаєві військові та цивільні створюють новий мурал. – Юлія Вінник

У Миколаєві військовослужбовці 208 зенітної ракетної Херсонської бригади разом із художниками створюють мурал «Небо буде вільним». Центральний образ стінопису – рука, сформована з бджіл, які символізують спільну працю людей. Як розповіли в бригаді, спочатку була ідея створити мурал із зображенням шеврону бригади у вигляді мурашника, де до купи збирають коробки, сітки тощо. За словами творців стінопису, від цієї ідеї вирішили відмовитися через брак часу. Миколаївська художниця В. Кучер вирішила підтримати творчий задум захисників. Майстриня вже відома мешканцям муралами, які створила на честь зеленого активіста В. Сердцева в Корабельному районі, американської співачки Квітки Цісик та ін. Як розповіла

художниця, розробка ескізу для воїнів 208 бригади тривала близько пів року. На реалізацію творчого задуму у бригаді виділили кілька днів, однак процес створення ще триває. За задумом мисткині, в основі композиції сотні бджіл, кожна з яких символізує окрему людину. Разом вони утворюють руку з пензлем, яка перетворює випалену землю на квітучу. Це образ сучасної толоки: коли внесок кожного стає частиною великої спільної справи. Психологиня 208 зенітної ракетної Херсонської бригади А. Пшеніцина розповіла, що процес створення муралу для військових є також арттерапією. За її словами, воїни й раніше практикували подібне: робили вироби з глини, малювали картини-афірмації тощо. «Такого масштабу арттерапія у нас вперше. Ми вирішили також долучити до процесу створення муралу й цивільних. Звичайні люди теж втомлюються морально на фоні поганих новин та безсонних ночей. До проєкту долучились також й різні волонтери та громадські організації», – каже психологиня. Пшеніцина додала, що арттерапії проводяться в бригаді не часто та участь є добровільною, а не «обов'язковою умовою служби». Проєкт реалізується у партнерстві та за підтримки комплексної дитячо-юнацької спортивної школи «Перемога», на будівлі якої створюють мурал. Докладніше:

<https://mykolaiv.rayon.in.ua/news/1108151-nebo-bude-vilnim-u-mikolajevi-viiskovi-ta-xudozniki-stvoriuiut-mural>

Кіномистецтво. Кінопрокат

У Львові покажуть титуловані іспанські фільми. – Катерина Сліпченко

У Львові відбудуться покази чотирьох іспанських фільмів останніх років у рамках фестивалю «Лінія іспанського кіно», який триватиме з 13 до 16 жовтня у кінотеатрі «Планета кіно» (ТРЦ «Форум»). Докладніше:

https://zaxid.net/u_lvovi_pokazhut_titulovani_ispanski_filmi_n1647721

«Дні нашого життя»: вийшов тизер дебютного повнометражного фільму Владлена Одуденка

Кінокомпанія Arsenal Films працює над повнометражним ігровим фільмом «Дні нашого життя» (робоча назва). Це повнометражний режисерський дебют В. Одуденка, відомого художника-постановника та володаря чотирьох статуеток національної кінопремії «Золота Дзига». Він у фільмі виконав головну роль – 50-річного Влада, який опинився між обов'язком перед батьками, котрі потребують постійного догляду, і прагненням жити із сім'єю, яка виїхала за кордон після повномасштабного вторгнення. Кіно зображує, як війна змінює приватне життя: про родини, роз'єднані на роки, про дистанційне батьківство, про виснаження тих, хто доглядає за близькими, і про любов як щоденну дію. Знімальний процес драматичної стрічки триває. Наступного року творці планують міжнародну фестивальну прем'єру «Днів нашого життя», а вже в 2028 році картина вийде в національний кінотеатральний прокат. Продюсер та оператор – В. Васянович. Проєкт реалізується за підтримки Українського культурного фонду. Виробництво буде створюватися в копродукції з іспанською кінокомпанією Edna Cinema та European Solidarity Fund For Ukrainian Films (ESFUF). Докладніше:

<https://www.cinema.in.ua/dni-nashoho-zhyttia-tyzer-filmu-vladlena-odudenska/>

Шість акторок театру Курбаса за одним столом: в Україні готують фільм «Як стихне буря»

Розпочато роботу над сценарієм повнометражного фільму «Як стихне буря», який розповідатиме про шістьох акторок театру Леся Курбаса під час більшовицького наступу 1920 року. Режисеркою та сценаристкою стрічки стала К. Тинькевич, відома за фільмом «Як там Катя?». Майбутній фільм – екранізація п'єси «When the Hurllyburly's Done» американського драматурга, лауреата премії «Тоні» Річарда Нельсона. Він написав її під впливом творчості Леся Курбаса та українського театрального авангарду. Виставу за п'єсою під назвою «Як втихне шуру-буря зла» поставили в Київському театрі на Подолі, а згодом представили в нью-йоркському The Public Theater. Проєкт реалізують за підтримки Українського культурного фонду. Докладніше:

<https://divoche.media/2026/10/12/shist-aktorok-teatru-kurbasa-za-odnym-stolom-v-ukraini-hotuiut-film-yak-stykhne-buria/>

Держкіно проситиме уряд компенсувати кінотеатрам операційні витрати та скасовані сеанси. – Дар'я Лобанок

Державне агентство України з питань кіно пропонуватиме уряду підтримати кінотеатри, компенсуючи їм операційні витрати, скасовані сеанси та надаючи глядачам кошти на відвідування кінотеатрів. Про це повідомив голова Держкіно А. Осіпов на засіданні Ради з державної підтримки кінематографії. За його словами, є три можливі варіанти підтримки кінотеатрів. Проте головний варіант – інституційна підтримка операційних витрат кінотеатрів, які потребують її найбільше. Осіпов зазначив, що на першому етапі реалізації цієї підтримки врахують кінотеатри, які постійно вимушені зупиняти роботу через повітряні тривоги. Потім її зможуть розширити на інші кінотеатри, орієнтуючись на наявність бюджету. Другий варіант – це компенсація виплат за сеанси, які не відбулися. «Скажу чесно, поки що, крім самої ідеї, інструменту немає, але ми його шукаємо, і він увійде у рекомендації від Держкіно і від Ради з державної підтримки кінематографії», – розповів Осіпов. Також одним із варіантів підтримки розглядають надання коштів глядачу через «Дію» для витрат у кінотеатральній мережі. «Цей захід виконує дві функції: перша – ці кошти будуть цільовими для кіно, друга – глядач зможе піти в кінотеатр і відновити чи підтримати звичку ходити до кінотеатру», – додав він. Ці пропозиції передадуть на розгляд міністерці культури Т. Бережній. Під час засідання генеральна директорка мережі кінотеатрів «Планета кіно» Н. Байдан поділилася, що під час повномасштабного вторгнення відвідуваність кінотеатрів знизилася на 60–70%. Це не покриває навіть мінімальних витрат кінотеатрів: заробітної плати, комунальних послуг, оренди. Ще більше потерпають кінотеатри у ТРІЦ. Джерело:

<https://life.pravda.com.ua/culture/derzhkino-prositime-uryad-pidtrimati-kinoteatri-groshima-318298/>

Культура та мистецтво для людей з інвалідністю

Ветерани та діти з інвалідністю створюють «Переможні казки» на основі історій війни

«Переможні казки» – п'ять історій на основі досвіду російсько-української війни. Діти та ветерани долучаються до проєкту як співавтори: діляться власним досвідом і разом із професійною творчою командою перетворюють його на казкові сюжети. Спільна робота дає дітям можливість втілити свої творчі ідеї, а ветеранам – розповісти про пережите через літературу та мистецтво. Над казками працюють письменниця А. Лавренішина, художниця А. Науменко, режисер і художник-аніматор А. Лавренішин. До команди також долучилися фахівці та волонтери з досвідом роботи в інклюзивних культурно-мистецьких проєктах. Один з учасників проєкту – військовослужбовець А. Петрук із позивним «Сільвер». Він служив у 36 окремій бригаді морської піхоти та брав участь в обороні Маріуполя, де дістав тяжке поранення. У квітні 2022 року потрапив у російський полон, де провів майже чотири роки. Разом із 12-річним Матвієм він працював над казкою «Пісня капітана». Її головний герой у неволі знаходить несподіваного друга. А пісня допомагає йому зберігати зв'язок із побратимами та надію на повернення додому. Команда готує п'ять казок, кожна з яких матиме текстову, аудіо- та відеOVERSІЮ. Окрім них, створять 10 коротких відео про учасників та їхні особисті історії. Матеріали опублікують на сайті, YouTube-каналі та Facebook-сторінці проєкту. Публічну прем'єру «Переможних казок» заплановано на 23 жовтня. Проєкт реалізовується за підтримки Українського культурного фонду. Докладніше:

<https://www.platfor.ma/peremozhni-kazky/>

Просвітництво

Єдиний оригінал – у Гарварді: київські школи отримають копії «Букваря» XVI століття. – Анна Рибальська

Усі школи Києва отримають факсимільні примірники «Букваря» Івана Федоровича, виданого у Львові в 1574 році. Оригінал книги зберігся лише в одному примірнику – у колекції Гарвардського університету. Факсимільне видання максимально точно відтворює історичну книгу – від дерев'яної оправи до рукописних записів. Ініціативу реалізують у межах проєкту «Повертаємо в Україну культурну спадщину». Минулого року примірники передали школам Шевченківського району, тепер їх отримають заклади освіти по всьому місту. За словами директорки Департаменту освіти і науки КМДА О. Фіданян, це допоможе учням краще пізнати історію української освіти та книгодрукування. Надалі проєкт планують поширити на всю Україну. Джерело:

<https://suspiilne.media/kyiv/1423467-edinij-original-u-garvardi-kiiivski-skoli-otrimaut-kopii-bukvara-xvi-stolitta/>

Література. Книговидання

Стартував конкурс на здобуття премії Drahomán Prize за 2026 рік. – Валерія Буняк

Український інститут, Український ПЕН та Український інститут книги оголосили про початок приймання зголошень на здобуття премії для перекладачів з української мови на мови світу Drahomán Prize 2026 року. Докладніше про умови участі:

<https://detector.media/infospace/article/253196/2026-10-12-startuvav-konkurs-na-zdobuttya-premii-drahomn-prize-za-2026-rik/>

Без Толстого й самовара – як сьогодні перекладачі працюють зі згадками про росію у книжках. – Аріна Кравченко

Авторка розповідає, як змінилися підходи до перекладу згадок російських реалій в українських перекладачів з 2022-го року, які існують стратегії роботи з текстом, якщо у ньому згадуються росіяни, чи існує консенсус із цих питань. Докладніше:

<https://chytomo.com/bez-tolstoho-j-samovara-iak-sohodni-perekladachi-pratsiuiut-zi-zhadkamy-pro-rosiiu-u-knyzhkakh/>

Музейна справа

Анна Крюгер-Прахова: чому варто побачити виставку художниці, чиє ім'я повертають із забуття

Виставка «Музейна прем'єра» наразі експонується у Київській національній картинній галереї. Її відкрито до 150-річчя від дня народження Анни Крюгер-Прахової (1876–1962) – художниці, чиє ім'я сьогодні знайоме переважно мистецтвознавцям і колекціонерам. Утім, її творчість важлива для історії українського мистецтва. Як зазначає мистецтвознавиця Г. Алавердова, Крюгер-Прахова чи не першою серед українських мисткинь зробила спробу вийти у простір європейського модернізму початку ХХ століття. Докладніше:

<https://divoche.media/2026/10/12/anna-kriuhher-prakhova-chomu-varto-pobachyty-vystavku-khudozhnytsi-chyie-im-ia-povertaiut-iz-zabuttia/>

У Львові відкрили виставку про українську звукову культуру. – Наталка Горішня

У Музеї міста на площі Ринок триває виставка «ехо повертаючи вчуваючи ехо». Експозиція поєднує досвід українських митців і мисткинь, які зазнавали репресій за часів радянського режиму, із творчістю сучасних авторів, котрі сьогодні захищають Україну в лавах ЗСУ. Через тему спогадів, відзвуків і пережитого болю виставка закликає глядача до уважного вчування в мистецькі практики, де травма й прагнення волі продовжують жити та відгукуватися в сьогоденні. Докладніше:

https://zaxid.net/u_lvovi_vidkrilas_vistavka_pro_ukrayinsku_zvukovu_kultur_u_n1647694

Охорона культурної спадщини

«Це важливо для захисту»: уряд ухвалив нові правила використання культурних пам'яток та їхніх територій. – Анастасія Курінська

Документ, який уряд ухвалив за поданням Мінкульту, запроваджує єдині принципи поводження з культурною спадщиною. Такі правила допоможуть захищати об'єкти від негативного впливу, зберігати їхню автентичність, просторову композицію та елементи оздоблення. Віцепрем'єр-міністерка з гуманітарної політики – міністерка культури Т. Бережна наголосила: «Постанова визначає чіткий механізм розроблення та затвердження документації для пам'яток та їхніх територій. Це важливо для захисту самої пам'ятки, її історичного середовища, а також для відповідального використання територій». Вона також додала, що нові правила допоможуть правильно планувати господарську діяльність поблизу культурних об'єктів. Фахівці фіксуватимуть усі обмеження у спеціальній науково-проектній документації у сфері охорони культурної спадщини. Постанова чітко вказує, якою має бути ця документація та які вихідні дані потрібні для її розробки. Зокрема, режими використання встановлюють умови утримання пам'ятки, графік ремонтів та заходи для захисту від пошкодження чи знищення. Окрім цього, документ обмежує проведення земляних, будівельних, меліоративних і шляхових робіт, які можуть нашкодити культурним об'єктам. Щодо територій довкола пам'яток, нові правила визначають дозволені та заборонені види діяльності, а також вимоги до нового будівництва. Йдеться про контроль за висотністю забудови, збереженням історичного ландшафту, цінних панорам та силуетів міст. Порядок розмежовує повноваження органів охорони культурної спадщини. Документацію для пам'яток національного значення затверджуватиме Міністерство культури України. Натомість рішення щодо пам'яток місцевого значення ухвалюватимуть профільні органи обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій, а також орган виконавчої влади Автономної Республіки Крим. Орган охорони культурної спадщини зобов'язаний розглянути документацію та затвердити її або ж надати свої зауваження і рекомендації протягом 30 календарних днів з дня надходження. Загалом, цей механізм має запобігти негативному впливу на об'єкти культурної спадщини та зберегти їхнє належне візуальне сприйняття. Джерело:

<https://suspilne.media/culture/1426237-ce-vazливо-dla-zahistu-urad-uhvaliv-novi-pravila-vikoristanna-kulturnih-pamatok-ta-ihnih-teritorij/>

Історію збережуть у 3D: до Чернігова першою вирушила унікальна мобільна лабораторія. – Дарина Рубан

Чернігів став першим містом, куди вирушила унікальна мобільна лабораторія Ark III, створена для порятунку культурної спадщини під час війни. Завдяки сучасному обладнанню фахівці можуть створювати точні цифрові копії історичних пам'яток і музейних експонатів, не вивозячи їх із місця зберігання, повідомили в Мінкульті. Мобільна лабораторія прибула до Національного заповідника «Чернігів стародавній» у межах міжнародного проєкту Ark for

Ukraine. Це перший виїзд комплексу, який працює на базі Національного заповідника «Києво-Печерська лавра». Ark III – це спеціально обладнаний автомобіль із 3D-сканерами та системами фотограмметрії. Вони дозволяють створювати високоточні цифрові копії як невеликих музейних предметів, так і великих архітектурних пам'яток. Такі копії допомагають зафіксувати стан історичних об'єктів, досліджувати їх і планувати реставрацію. Це особливо важливо для прифронтових міст, де пам'ятки культури перебувають під постійною загрозою російських обстрілів. Лабораторію створили чеські фахівці спеціально для роботи в умовах війни. У травні 2026 року її передали Києво-Печерській лаврі, а українські музейники пройшли навчання з використання обладнання. Проект Ark for Ukraine реалізують за підтримки Міністерства культури України, Національного музею Чехії та Фундації родини Карела Комарека. Джерело:

<https://shotam.info/istoriiu-zberezhut-u-3d-do-chernihova-pershoiu-vyrushyla-unikalna-mobilna-laboratoriia/>

Культура національних меншин

Президент підписав закон про освіту мовами нацменшин. – Валерія Буняк

Президент України В. Зеленський підписав закон № 16119 про розширення можливостей навчання мовами національних меншин і корінних народів України. «Документ удосконалює законодавство та гарантує право дітей із національних меншин та корінних народів України, мови яких є офіційними мовами ЄС, здобувати освіту рідною мовою в Україні поряд із державною», – зазначила пресслужба парламенту. Докладніше:

<https://detector.media/infospace/article/253202/2026-10-12-prezydent-pidpysav-zakon-pro-osvitu-movamy-natsmenshyn/>

Міжнародне співробітництво

Головний собор XIII століття на Майорці отримав україномовний аудіогід. – Микита Кишиневський

Відтепер українці можуть відвідати Кафедральний собор Майорки (La Seu) з аудіогідом рідною мовою. Аудіосупровід працює на постійній основі та повністю дублює стандартний туристичний маршрут. Докладніше:

<https://shotam.info/holovnyy-sobor-xiii-stolittia-na-mayortsi-otrymav-ukrainomovnyy-audiohid/>

На окупованій Херсонщині росіяни друкують на квитанціях викрадені картини з художнього музею. – Дар'я Лобанок

На окупованих територіях Херсонщини росіяни почали друкувати на рахунках за електроенергію зображення творів мистецтва, викрадених із Херсонського обласного художнього музею імені Олексія Шовкуненка, супроводжуючи їх пропагандистськими історичними довідками. Докладніше:

<https://life.pravda.com.ua/culture/rosiyani-drukuyut-vkradene-mistectvo-na-kvitanciyah-u-hersoni-318308/>

Випуск підготував

Зворський А. С.,

головний бібліограф відділу НАУІ

Інформцентру з питань культури та мистецтва;

тел.: 093-415-89-30; електронна адреса: info_nplu@ua.fm